

STUDENTEN WEEKBLAD

18e JAARGANG.

No. 9.

REDACTEUREN:

C. G. J. VREEDENBURGH, W. L. Z. VAN DER VEGTE,
B. R. VAN LIDTH DE JEUDE, M. ELION, C. J. BOUTEN,
W. BADON GHYBEN, MEL. G. F. M. J. VAN GELDER.

ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

ZATERDAG

27 NOV. 1915

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS / 3,50, BIJ VOORUITBETALING / 3,— PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 10 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Het Gouden Feest van het eigen beheer der Societeit Phoenix.

De voorgeschiedenis.

Weliswaar zou het Studenten-Weekblad, in latere jaren trouwe kroniekschrijver van 't Delftsche leven, kunnen wijzen naar zijn nummer 9 van den 8sten jaargang en het daar gegeven overzicht in den 18den vervolgen, maar niet allen komen voor één nummer op de bibliotheek der S. P. snuffelen en ik zal dus, als in een roman in afleveringen den „korten inhoud” der vorige veertig jaren ophalen.

Wie was de Societeit? Zooals haar naam aangeeft was zij, die in '47 voorgoed de hoofdplaats in 't studentenhart innam, iemand „met een verleden”. De verzamelplaats der eerste studenten was in 1843 „in het koffiehuis „de Zon”, op den Ouden Langendijk. De kastelein exploiteerde het buffet, . . . de Societeit voldeed ten volle aan de bestemming, behalve haar noodlottig faillissement, dat in 1846 plaats vond.”

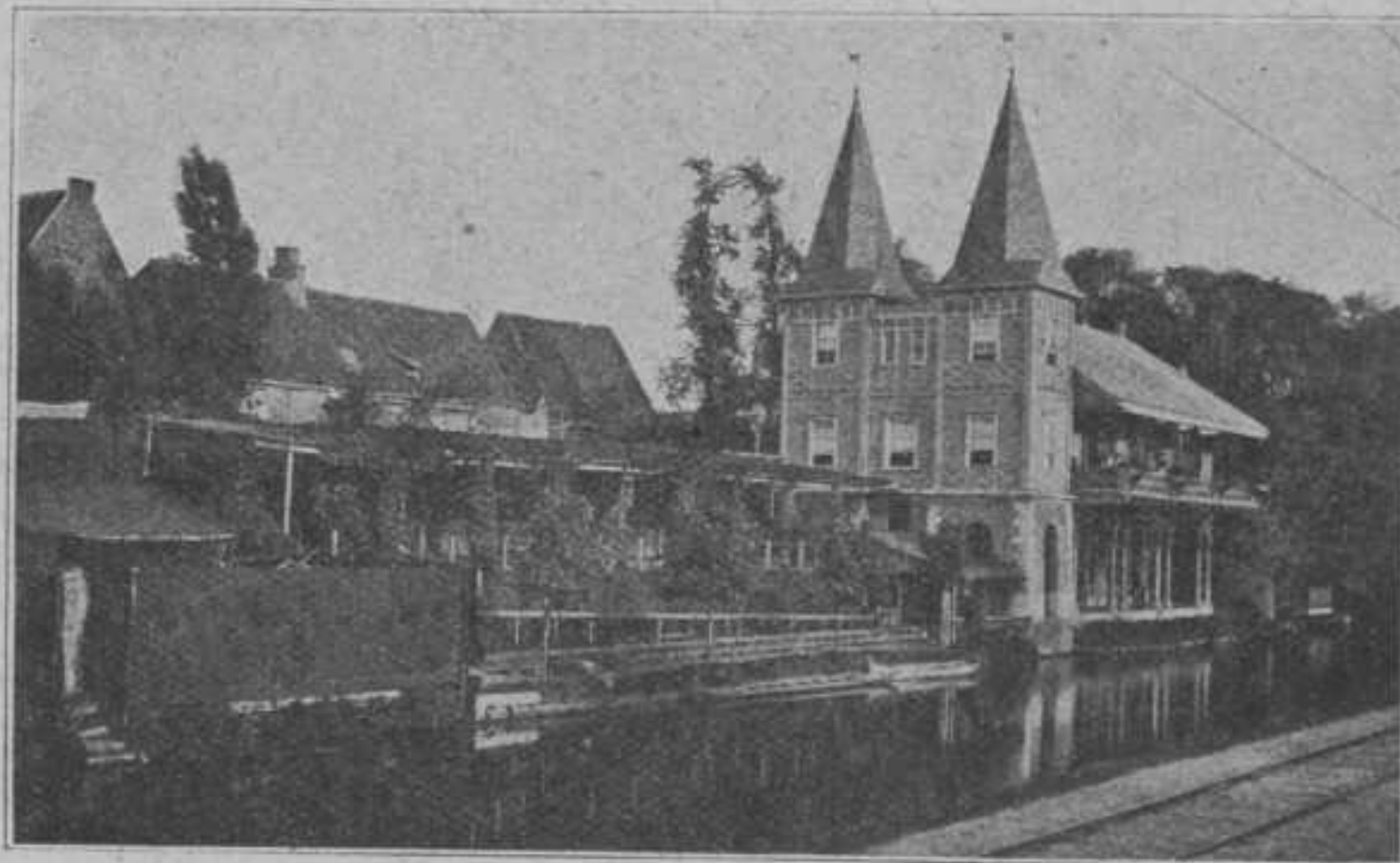
Dan verrijst de Phoenix uit deze sociale brand. Hemmes, De Bruin Kops, Van Limburg Stirum, Hoyen, Van der Toorn en Smulders bereiken dat op 3 Maart '47 de feestelijke inwijding plaats heeft, op het Oude Delft „tegenover de Polytechnische School.” Haar kastelein bleek al spoedig niet de man te zijn, die zich voor het principe van welwillendheid zou laten doodhongereren.” Dus verhuist men reeds op 30 Juni naar een zekeren restaurateur: „Deze heer voegde bij zijn eigenaardigen beroepsnaam, eene schoone huisgenooten- en bovenmatige affiniteit tot verwarmenden drank, . . . reeds 1 Sept. van dat jaar naar de Voldersgracht”.

Eindelijk echter, op 30 April 1849 vindt de vogel rust tot 1869; slechts gestoord door een soort staking ten opzichte van den kastelein bestaande in een logeerpunt van 2 maanden. En in die ballingschap vond men een eigen kastelein in den trouwen bediende „Lange Tienus” die bij alle omzwer-

Stationskoffiehuis (thans bioscoop).

vingen van '43 af den ouden en jongen vogel had gediend. Maar, teruggekeerd in het Stationskoffiehuis (waar zelfs in 't huidig verval tot bioscoop een medaillon in 't plafond den Phoenix boven 't onverschillig publiek doet zweven) waren de oude twisten niet van de lucht.

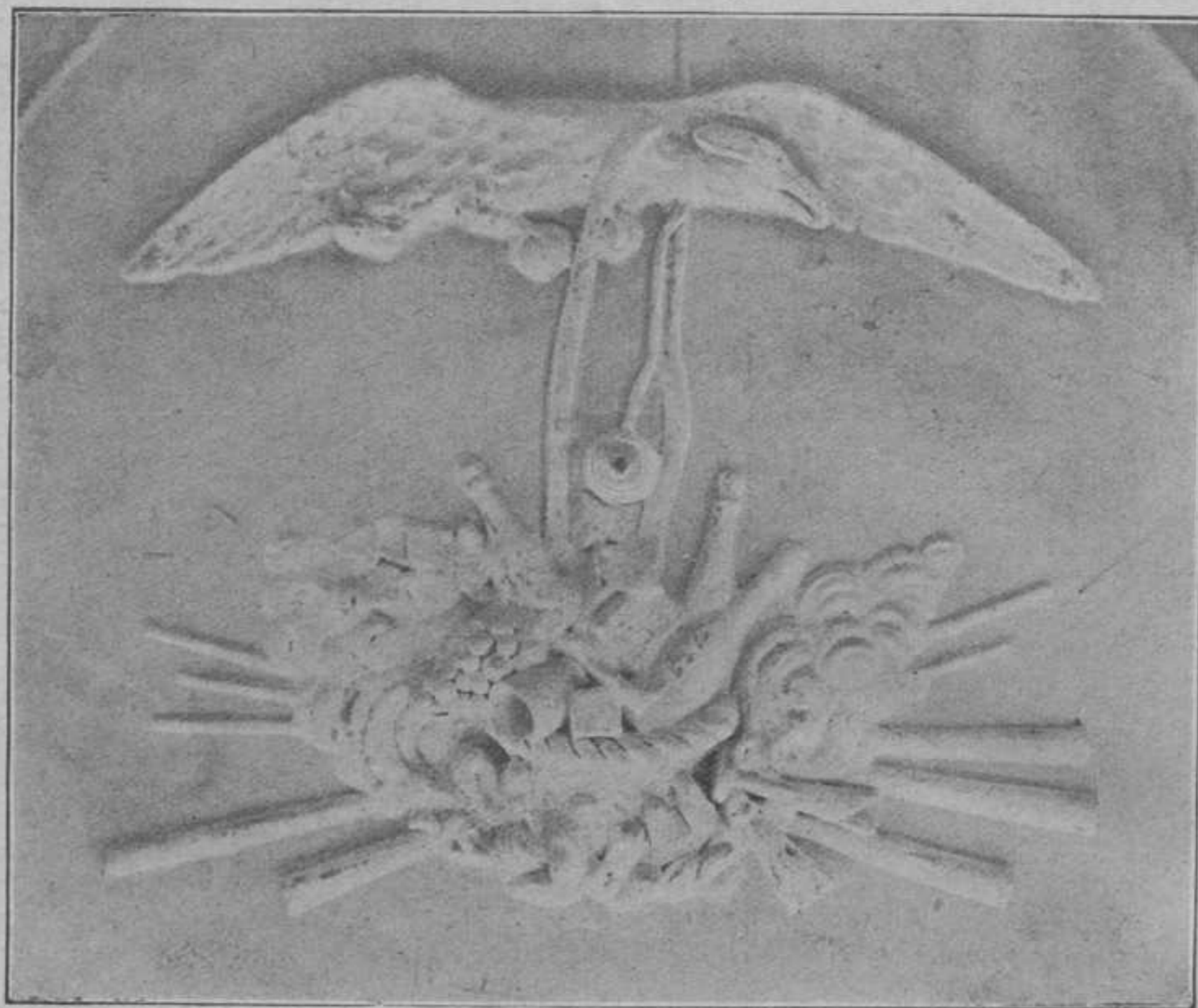

Vroegere Societeit Phoenix.

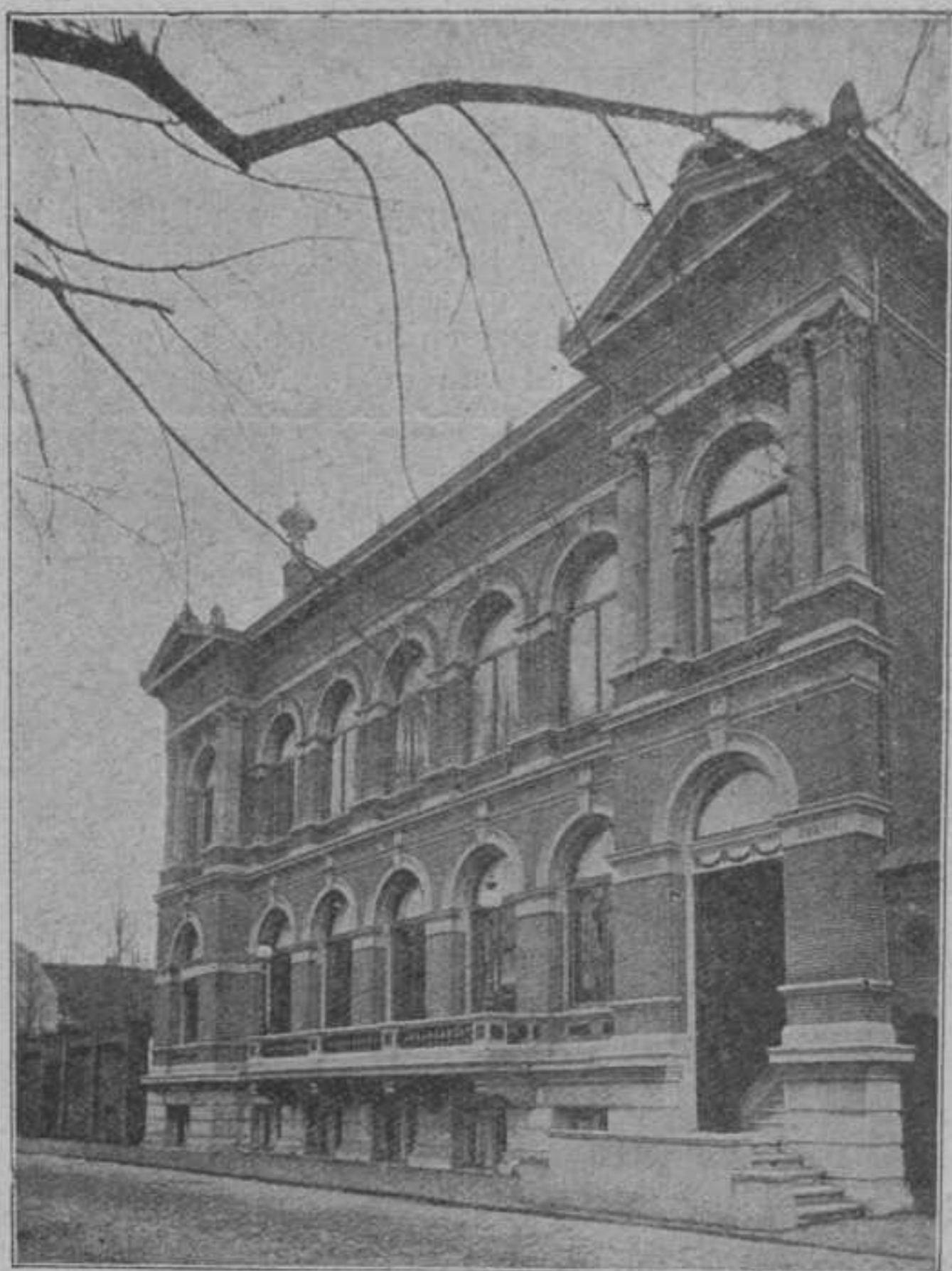
Dan neemt men, onder leiding van den energieke Heuff in '66 „zelve de leiding van al het consumabel op zich, een zetkastelein onder het onmiddellijk toezicht van de Directie; . . . al de meubelen tegen taxatie overgenomen — het aantal gemakkelijke fauteuils vermeerderd — een ferme boekenkast . . .”

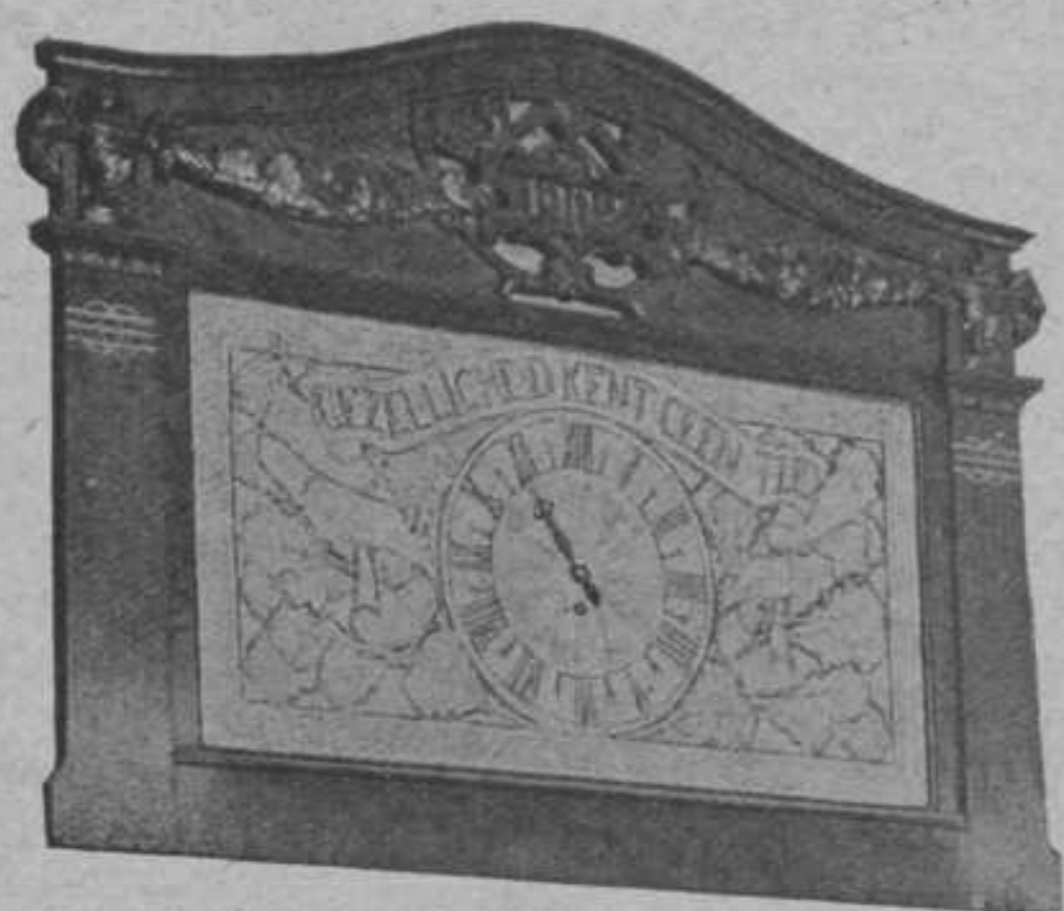
Soc. Phoenix na den brand.

Medaillon in het plafond van het Stationskoffiehuis.

Societeit Phoenix.

Klok in de tegenwoordige middenzaal.

Ziedaar de ouverture van een periode van bloei welke, als men er de oude almanakken op naleest helder klinkt tegen de doffe klachtenlijst van vorige jaren. In '68 is besloten tot het doen bouwen en voor 10 jaar in huur nemen van een gebouw, uitsluitend voor de societeit bestemd. Het werd het volgend jaar feestelijk in gebruik genomen maar — „Het oordeel omtrent het Societeitsgebouw loopt zeer uiteen.” Het eerste nest dat onze vogel zelf bouwde was nog niet geheel naar zijn wensch, het verzakte, het tochtte, maar — een nieuwe credietwet was aangenomen, in '70 heeft men reeds een „groot geldelijk overschot” bestemd voor een kegelbaan. „Weet ge wel, zegt de feestkronijker van '72, dat bij een twist tusschen kastelein en bestuur, het maximum van f 15,— 's maands crediet werd verlaagd op f 5,—, welk besluit eenige jaren van kracht bleef? Ongehooflijk voor u bezoekers der Phoenix...” Ja, de oorlog was al weer voorbij die trouwens in '70 zoo weinig invloed had „dat de Societeit Phoenix in den welvarendsten toestand verkeert.” Laat ons hopen dat, terwijl we nu zwaarder druk gevoelen, een niet minder gelukkig tijdperk moge volgen. In '74 komt de vogel Phoenix in persoon zijn nest betrekken, het volgend jaar, de angst voor Pruisen alweer vergeten, klinkt voor het eerst Beethoven's „Entzückung” onder zijn vleugels. Zelfbewust benoemt men een commissie teneinde in '78 een waarlijk „éigen” gebouw te hebben. Aanpassend in de vogel- en zangstemming tracht deze een der romantische oude torens der stad te koopen en er naar de molen van de Zuidwal toe, een societeit aan te bouwen.

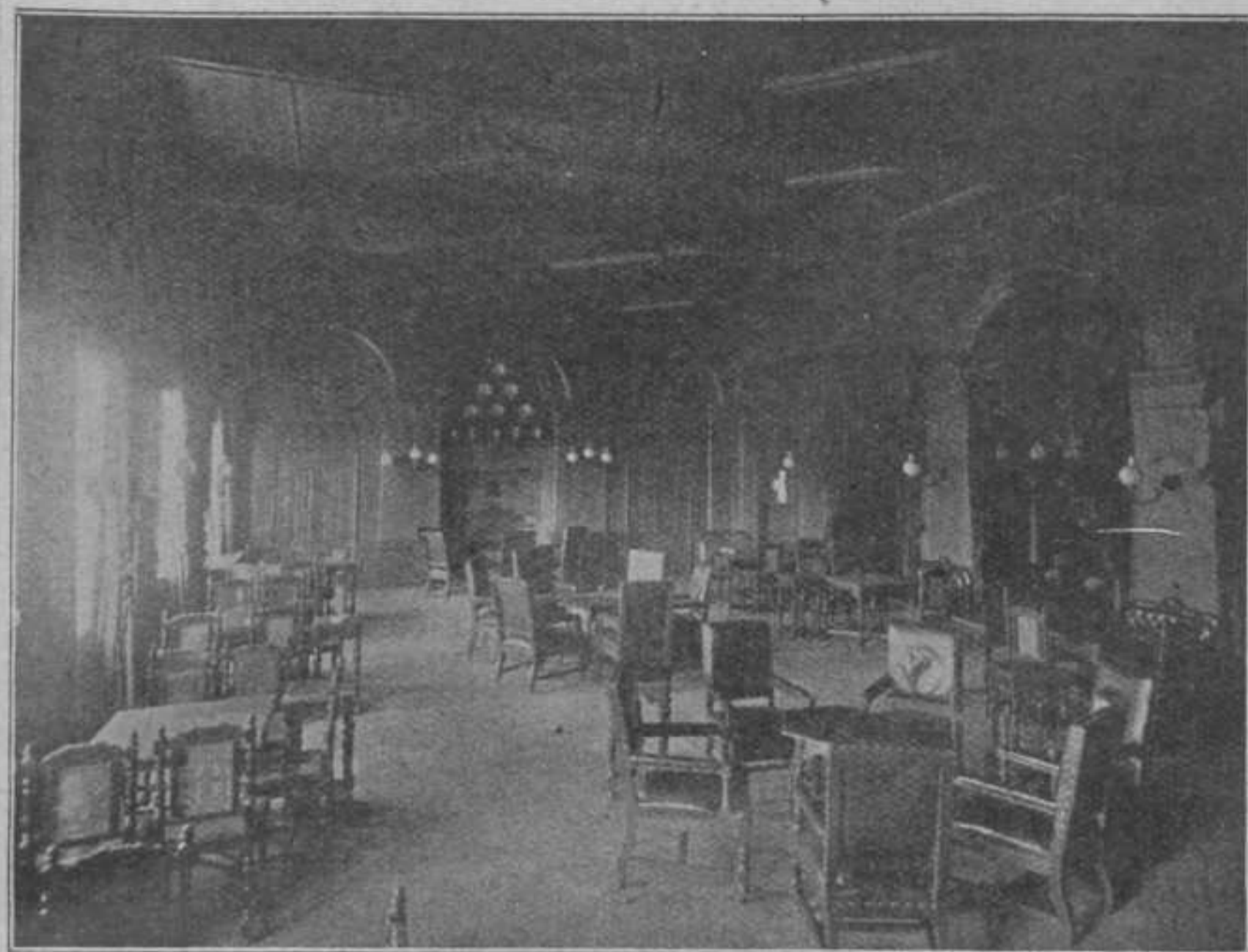
Dan komt de gewijde vogel het probleem met eigen middelen oplossen: te midden van voorspoed, het ei voor nieuwen Phoenix reeds klaar, ontvlamt zijn nest en Delft weergalmt op 15 Februari '76 van den roep „de Phoenix staat in brand.” Leest men niet met den meesten trots hoe de onvolprezen kastelein Holm de boeken en rekeningen van 't eigen beheer redde en daarvoor zelfs zijn eigen goederen liet verbranden?

Voorwaar, het coöperatief systeem had zijn vuurproef doorstaan.

Veertig jaar geleden koos men een plek aan den nog onafgegraven stadswal tusschen de Watersloot en de Schoolpoort, wij kunnen wel vertrouwen dat niet alleen voor de herinnering in den naam Phoenixstraat de Egyptische periode van 1000 jaren zal worden volgemaakt.

De eerste dertig jaren aan de Phoenixstraat.

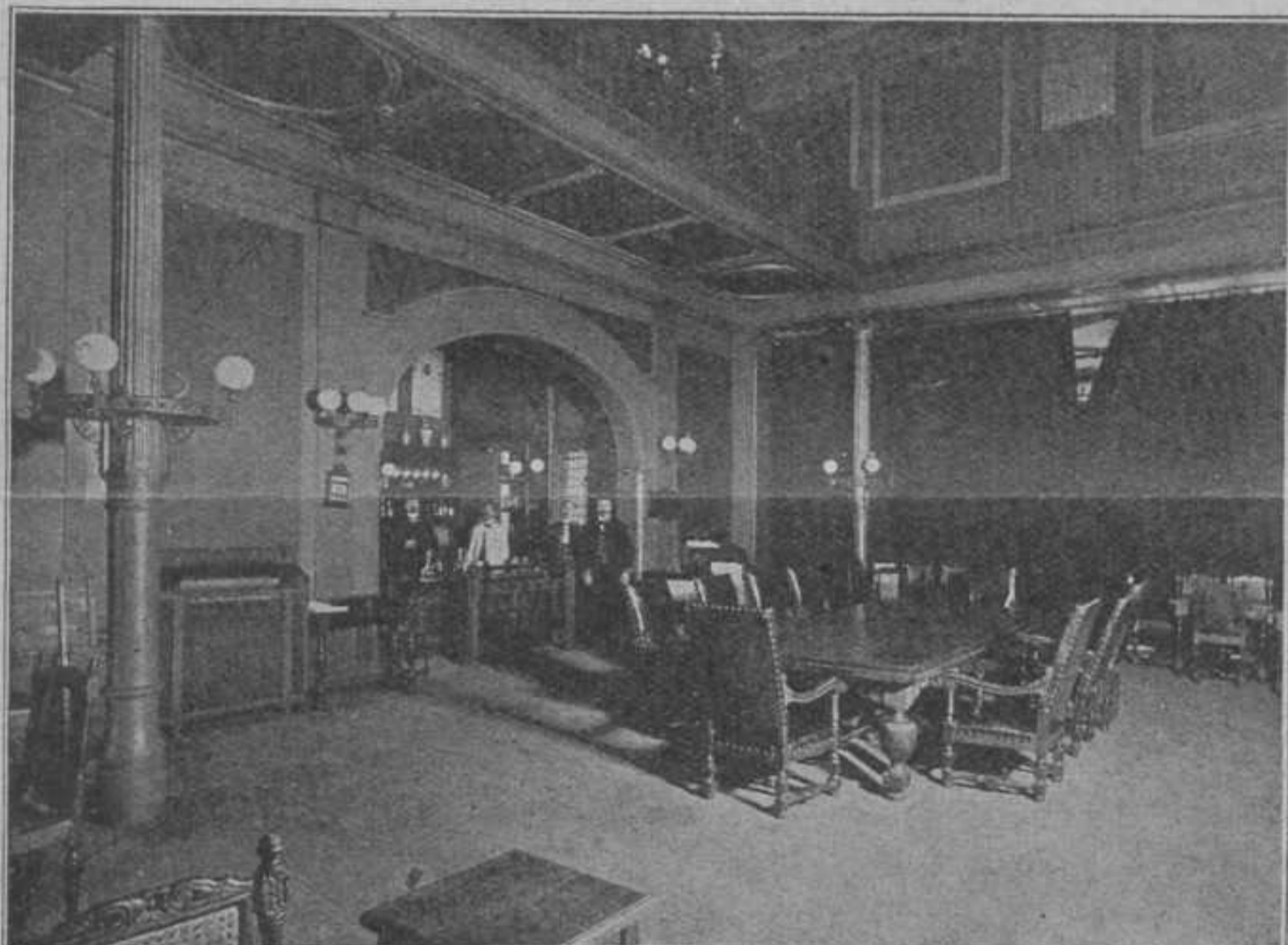
Als een voorbode van 't slot der laatste tien staat daar in den eersten Almanak na de inwijding: Opmerkelijk was het, hoe het aantal abonné's der tafel in betrekkelijk korten tijd zeer toenam.” En dan komt een periode van rustigen bloei. Eerst in '90 ontmoeten we een eerste zucht over finantieele moeilijkheden, het is de inzinking van 't aantal leden en de minder vaste opkomst, in '93 reeds ontstaat die toestand welke voor 't beheer zoo'n moeilijk punt is,

Voorzaal.

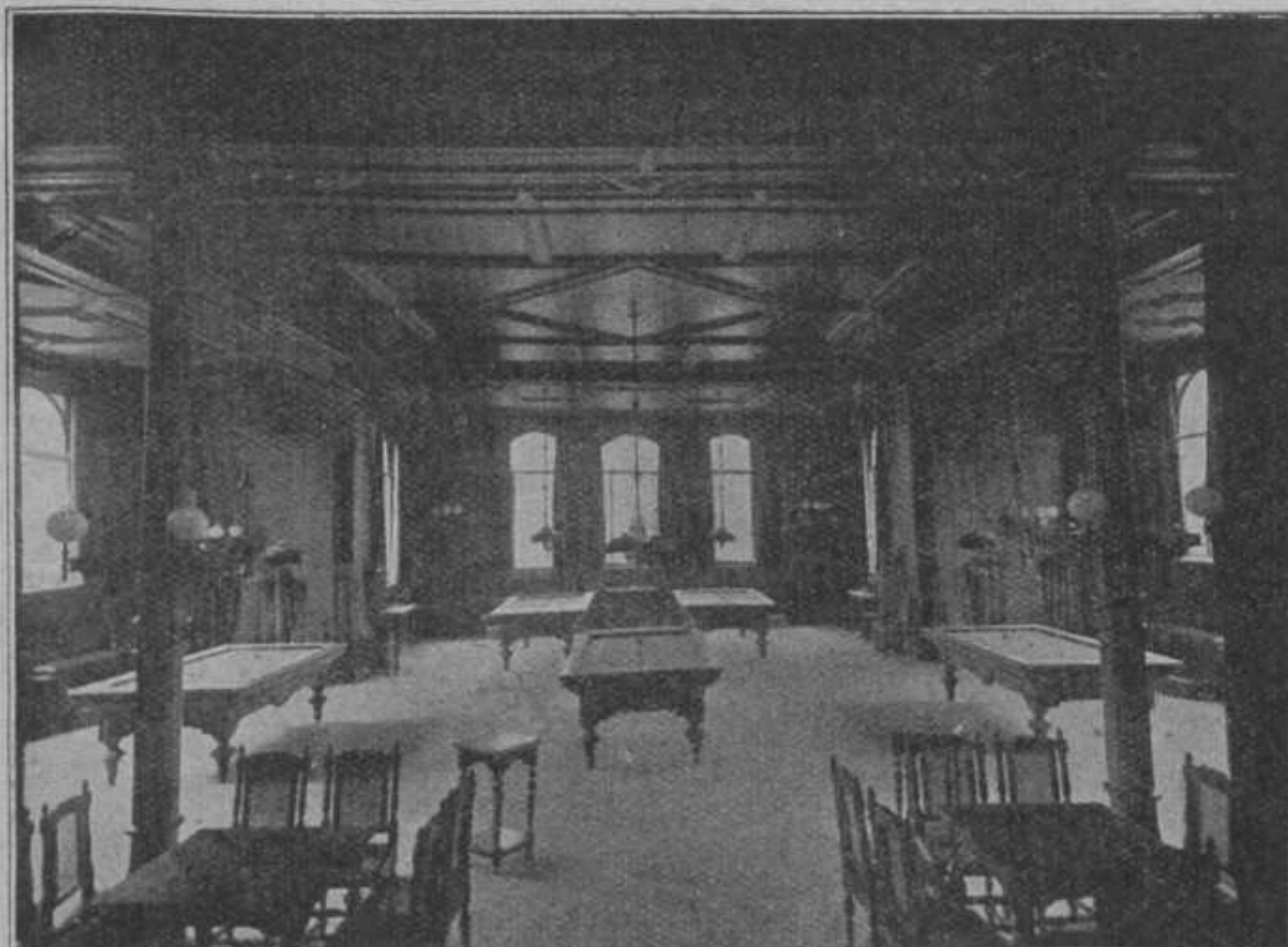
Leeszaal.

Middenzaal.

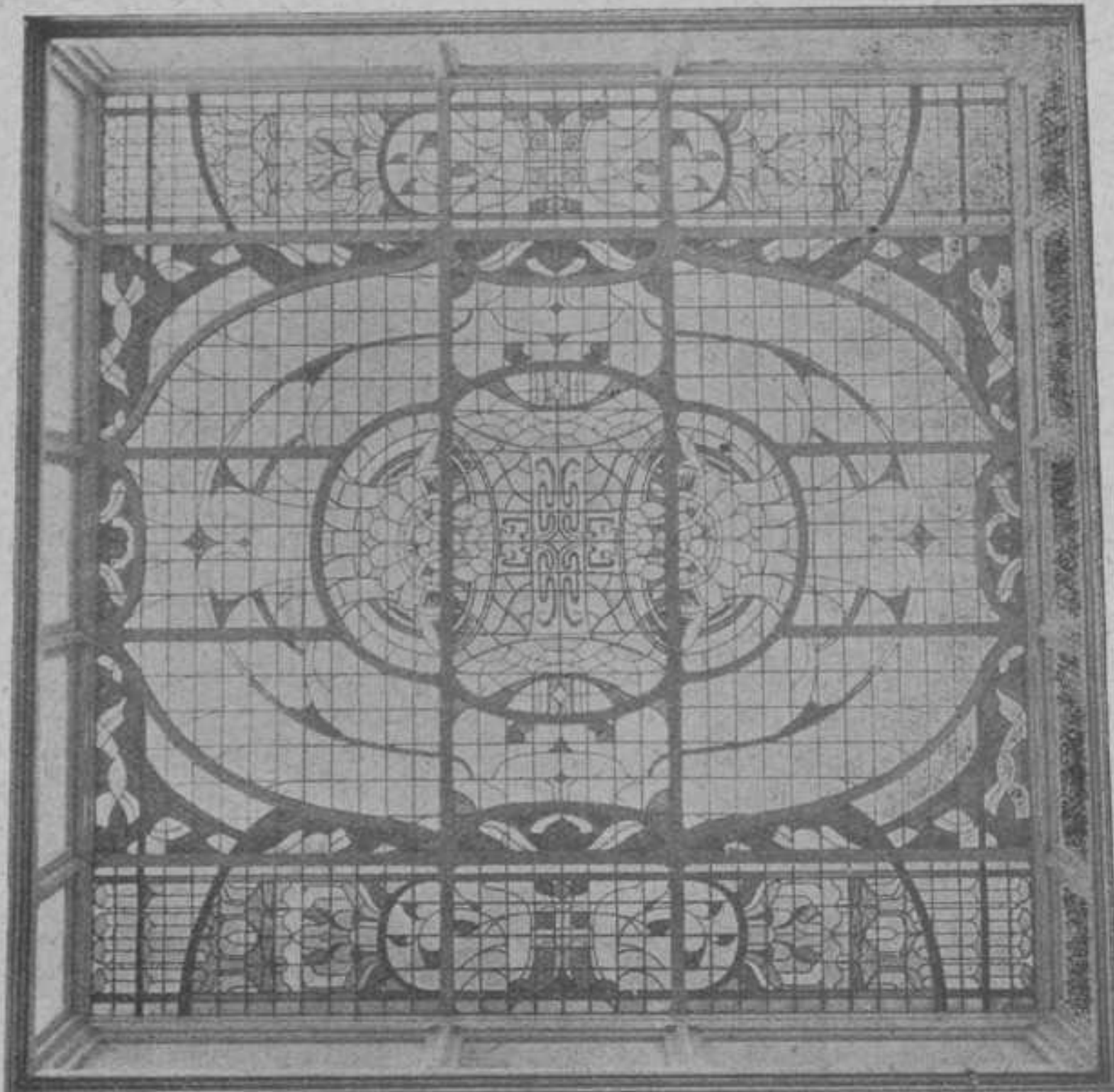
Eetzaal.

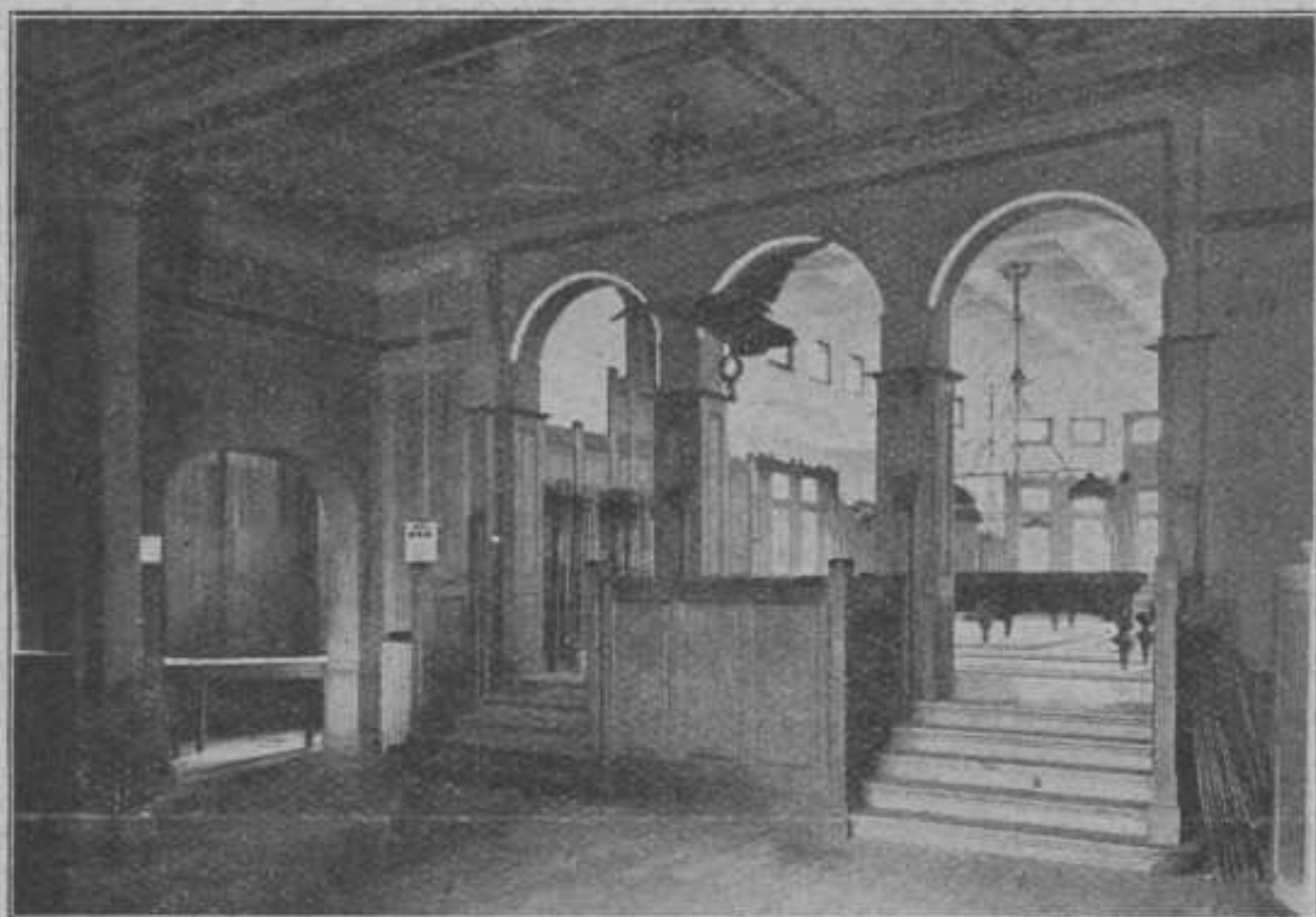
Biljardzaal voor de laatste verbouwing, thans à la carte eetzaal

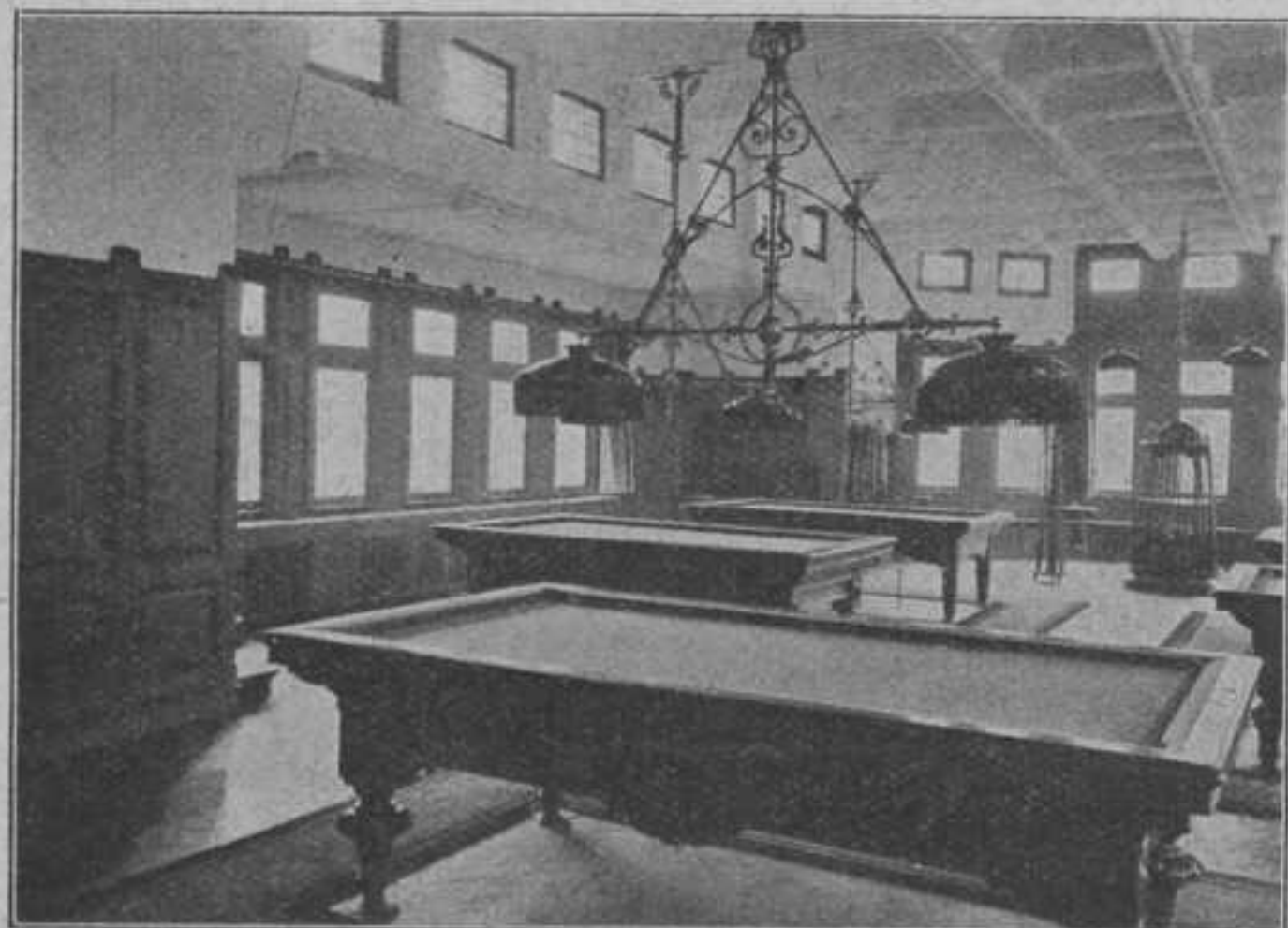
Vroegere keuken.

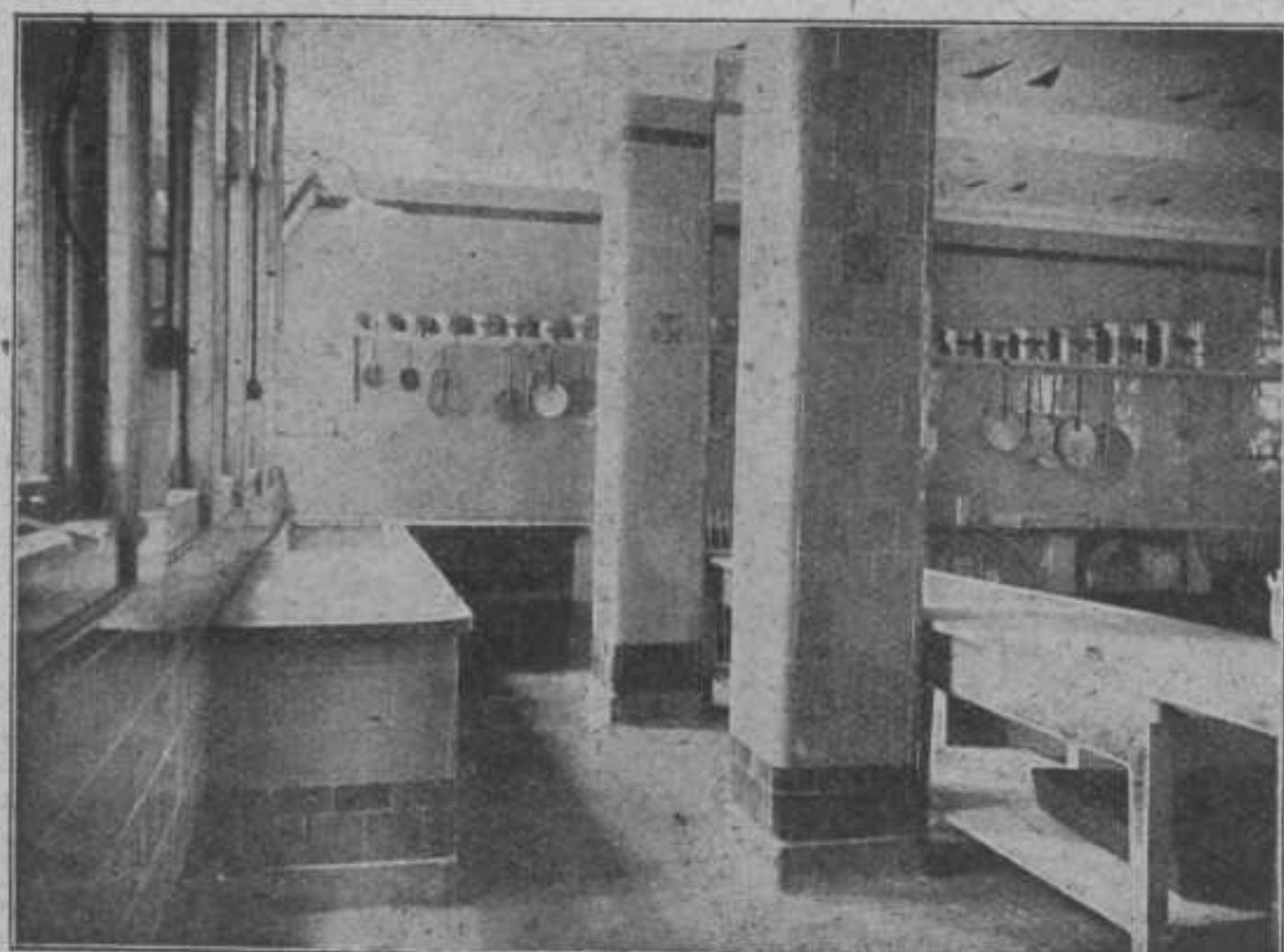
Bovenlicht in de middenzaal.

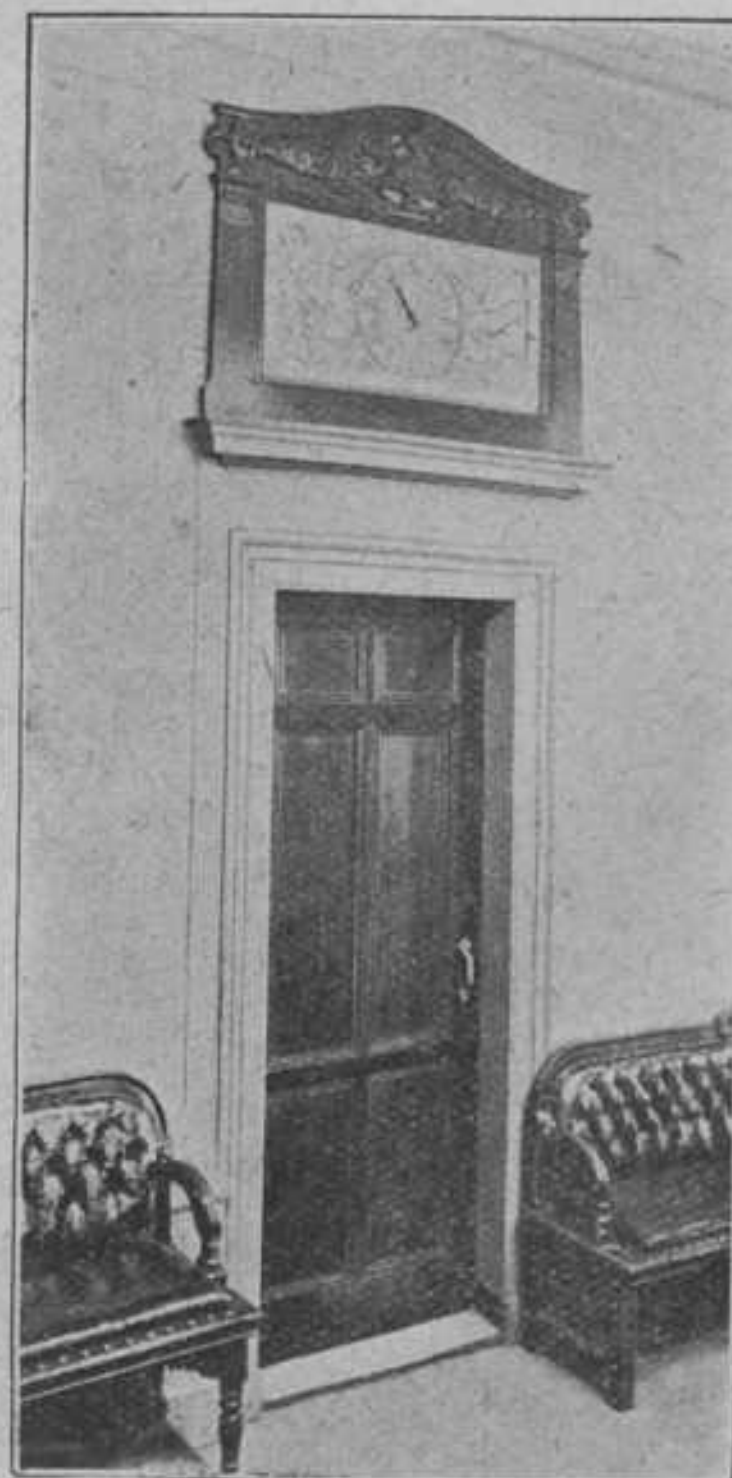
Tegenwoordige biljardzaal.

Tegenwoordige biljardzaal.

Nieuwe keuken.

Toegang tot de middenzaal.

en die de meeste onzer societeiten tot publieke exploitatie drijft: „waren voor deze twee dagen de zalen van de kroeg te klein... de Phoenix kon zich de andere dagen niet verlustigen in een druk bezoek.” Maar in '94 voelt men de uitbreiding der Polytechniek komen opzetten: „binnen enkele jaren dreigt het gevaar van te weinig ruimte...” Dat ondertusschen de finantien zich herstelden bewijst een commissie van verificateurs die door lateren faam gewicht geven aan hun verslag dat „een alleszins bevredigenden toestand van de finantien der Societeit kon constateeren”; het waren, in '98, W. van der Tak, Theo van der Waerden, P. Bakker Schut.

We twifelen er trouwens niet aan dat de moed noot gezonken is, in '93 toch werd de beschrijving der voorzaal voor ± f8000 in haar huidigen vorm (behalve het verwerk) gebracht door de vijf jaar vroeger afgestudeerden nu professor Van der Steur en den leerling van Le Comte, die hem reeds twee jaar na 't voleindigen van ons onverganke-lijk schitterend plafond opvolgde: T. K. L. Sluyterman. Het meest opvallende zijn wel niet de medaillons der gezelschappen, al zijn ze wellicht het meest onmisbare. En typisch is het dat ze hun oorsprong vonden in een tijdelijk decor door leden geschilderd voor de diës in begin '91. „De zwikken waren gevuld met de symbolen der corpsgezelschappen, in geestige navolging van Carran d'Ache. Grieken en Romeinen vertegenwoordigden de kroeg, Apollo, Laga en andere vereenigingen.”

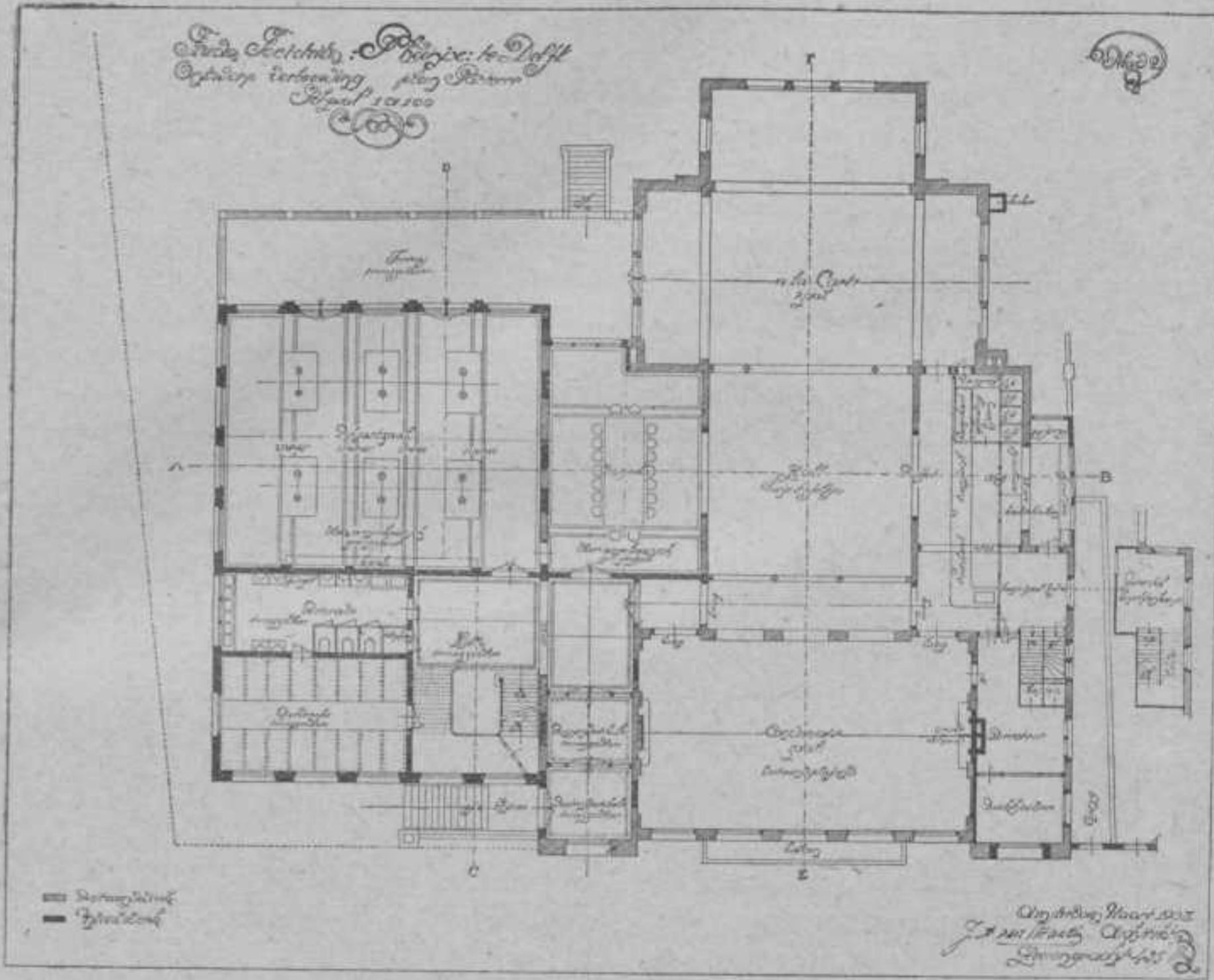
Zoo opgesierd kon 't oude huis met vertrouwen vergroo-ting tegemoet zien; onze voorzaal zou onnavolgbaar voortbestaan een moment en in de kunstgeschiedenis der latere 19^e eeuw en, vooral in het gemoed van de Nederlandsche ingenieur, die er mocht rusten en thuis zijn. Maar, bouwen eischt bouw-terrein en „bezoeken door afgevaardigden uit het Bestuur aan de bureu der Societeit gebracht hadden echter... geen resultaat”, toch wist men onze door rumoer nimmer verjaagde buurvrouw voor f7500 te overreden; hét klimophuis dat nu het verlengde der fietsenloods vormt bleef gedurende haar leven tot haar beschikking en met de meeste welwillendheid schikte zij hare bureu-rechten met de bouwcommissie, die de uitvoering van haar door Gugel en Klinkhamer gunstig beoordeeld schetsontwerp opdroeg aan twee oud-leden: Van der Lee en Leliman. De oude rotonde moest verdwijnen maar werd vervangen door de tusschenzaal die wel geheel aan de aesthetische verwachtingen der ontwerpers, als een frappant tusschenmotief voldoet. In die ruimte mondde het buffet uit dat, van zeldzaam overzichtelijke ligging, toch door 't hekje en het glas in lood aan de intimiteit niet afdoet. „De Phoenix is dan de grootste studentensocieteit van Nederland.” En aldus werd besloten.

De dienst werd niet vergeten. Het buffet verhuisde van de voorzaal naar 't centrum met een aparte liftkamer, die boven tevens dienkamer werd van de nieuwe, groote eetzaal „doorlopend doet zich tevens het gebrek aan ruimte ge-voelen in het buffet en de keuken. Wie tegen etenstijd in de keuken is geweest waant daar eer een goochelaar dan een kok aan 't werk te zien. Hoe of daar voor een eettafel van 40 couverts en tegelijkertijd voor 30—40 leden die à la carte eten (sommigen met 5 schaal-tjes) gekookt wordt.

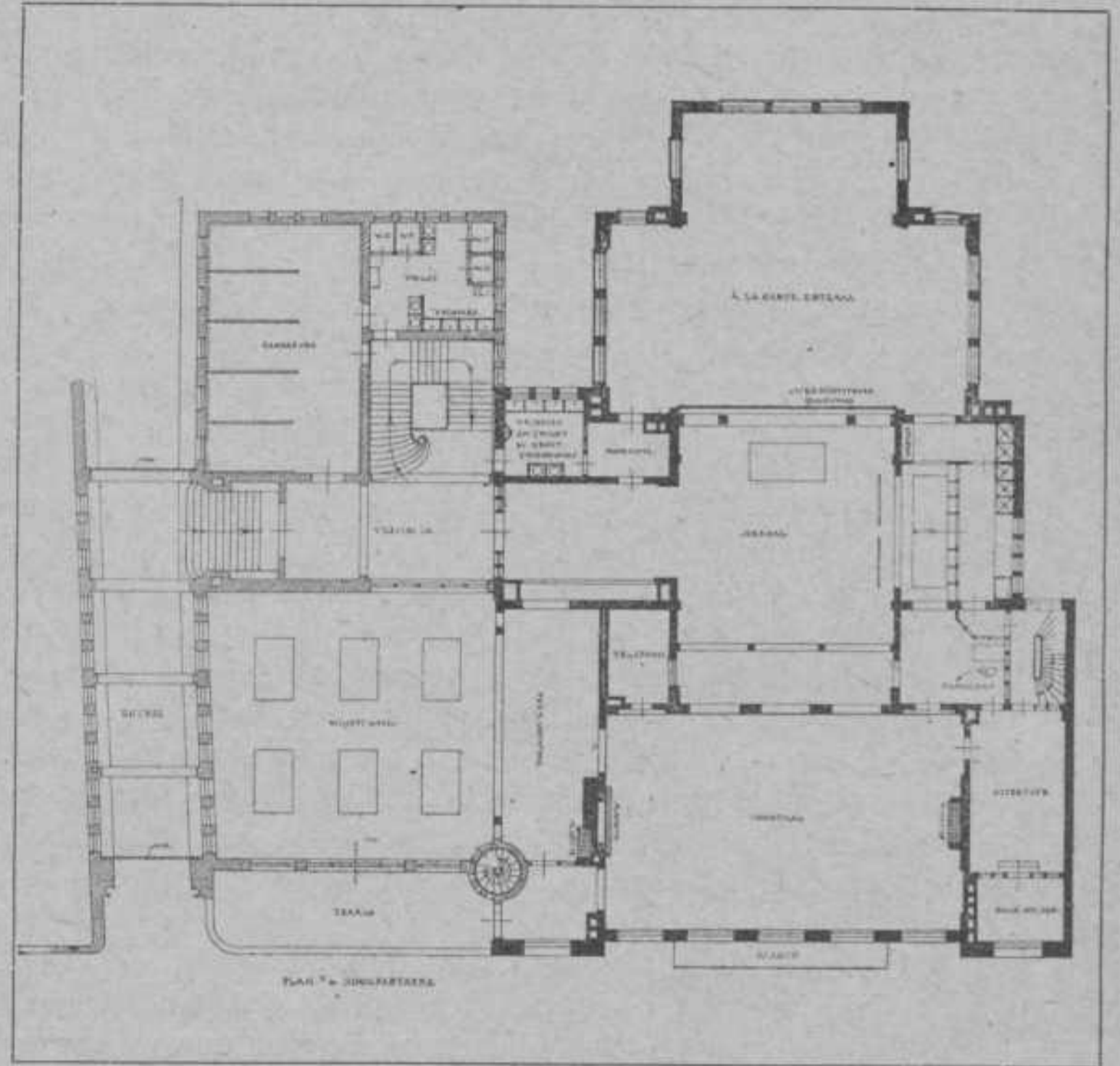
Dan komt de vraag naar één groote feestzaal en men heeft er over gedacht de kolommen der voorzaal door ijzer te vervangen... Gelukkig heeft men gemis aan intimiteit

TWEEDE BLAD

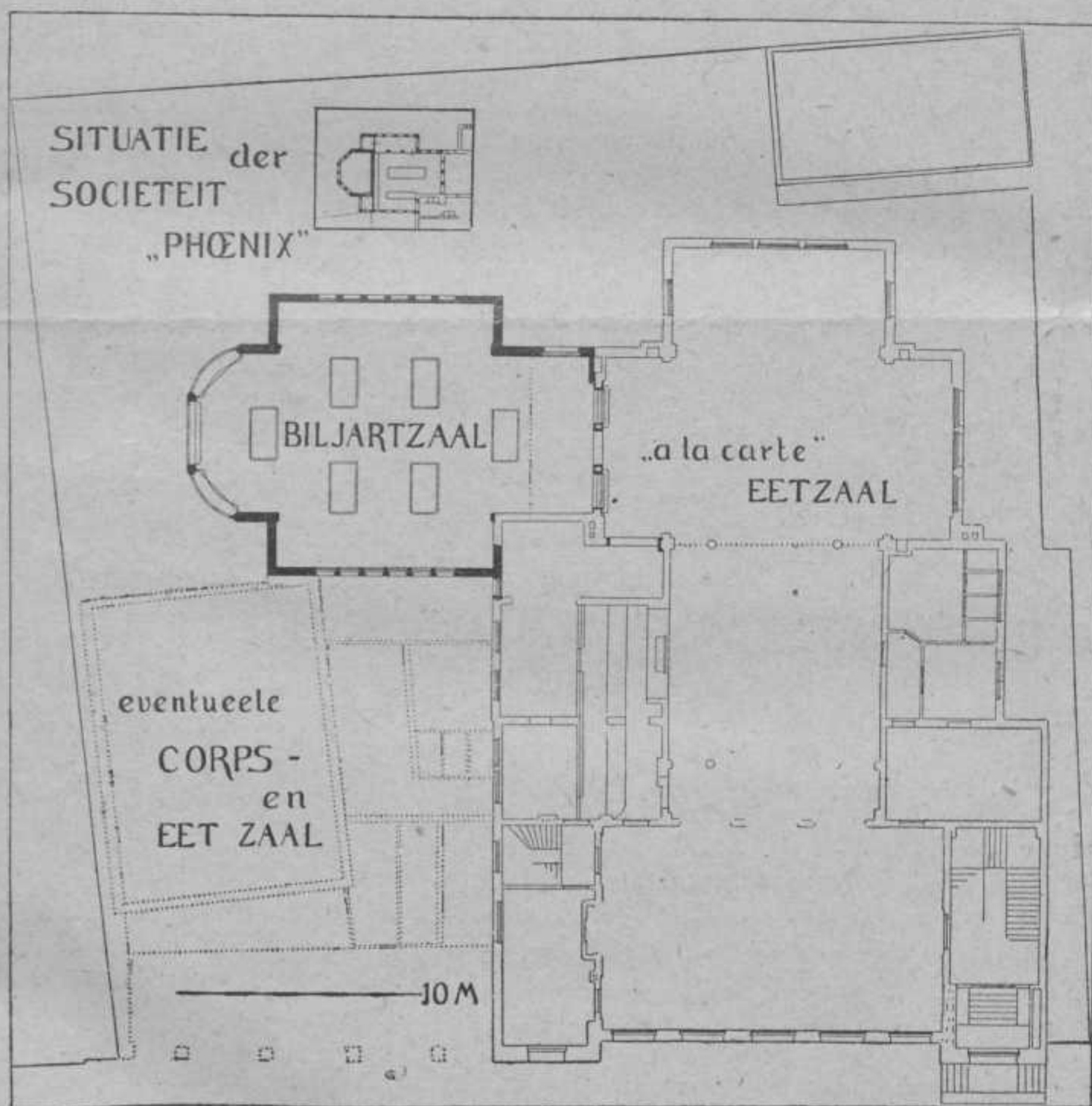
behorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 27 NOVEMBER 1915. No. 9.

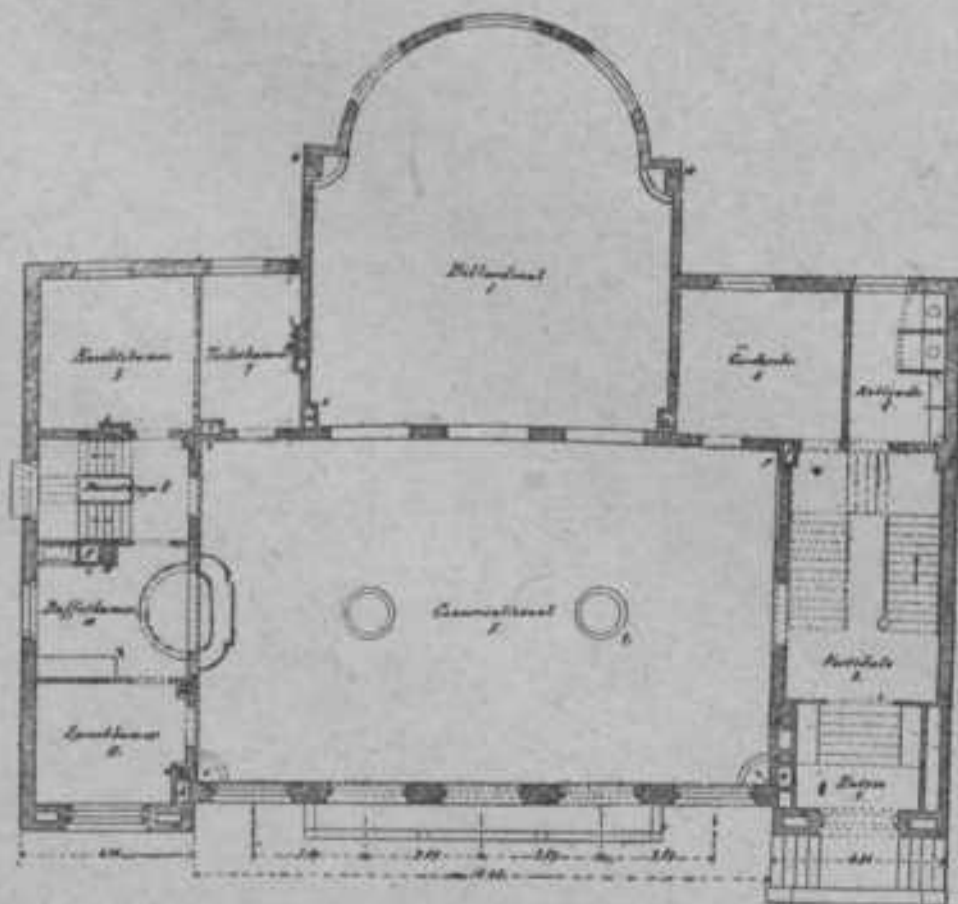
Bouwplan Van Straaten.

Bouwplan Van Loghem.

Plattegrond der Societeit met ontwerp eventuele vergroting.

Plattegrond vóór de 1e verbouwing.

voorzien en zich tot later beholpen met de ingenieuze verschikking der biljartzaal waar in den uitbouw alle vijf biljarts konden geplaatst worden en zelfs beschermd (?) werden door het daar te maken tooneel.

Aan het karakter van het gebouw is sedert nog steeds weinig veranderd, de noodige inwendige verbouwingen, vooral in de leeszaal zijn door een uitbreiding vervangen, die alleen het sousterrain onkenbaar maakte; een verdere beschrijving is dus geheel onnoodig. Wat wel licht vergeten wordt is de finantieele zijde. Het S. W. N°. 8 van 1900 geeft een prachtig exposé van den rijkdom der bouwlustige. Zij bezat aan deposito en te realiseeren effecten f29,780 en had hare eerste schuld van f55,000 afgelost tot op f25,800, maar de leden hadden tezamen niet minder dan ± f30,000 schuld staan; zij maakte de laatste vijf jaren gemiddeld f6700 winst, zij had een tariefsverlaging ingevoerd die door 't stijgend aantal leden toch voordeel opleverde. De begroting van den bouw was f36,000, voor meubilair etc. f14,000; men besloot dus f30,000 à 4% te leenen, in aandelen van f100. Helaas; in 1902 toen de groote betalingen moesten geschieden verdween de firma Van der Mandele en met haar bank ons deposito van f30,000, om langzaam en deels nooit terug te keeren. Daarop kon onze naam van soliditeit niet wachten en in twee dagen tijds hadden de leden f15,000 afgelost, tour de force die de feestredenaar van 't veertigjarig eigen beheer in den mond gaf: „Wij zijn de dagen van wording te boven en staan sterk gefundeerd met gave finantiën aan het hoofd van de rij der Corpsverenigingen, de stoutste, de rijkste, de oudste.”

De laatste tien jaar.

Vier maanden na de feestrede, 23 April '06, werd uit de gewone middelen f10,000 besteed voor den tuin op zij van de kroeg en zij was de eerste tijd een zomerattractie, wier bedoeling echter ieder met trots doorvoelde. Men was trouwens kort daarop diep in de plannen van een verbouwing, die voor de reunie van 1908 hadden moeten gereed zijn. Van Loghem wekte de algemeene belangstelling op, een bouwcommissie liet de architect Van Straaten een plan ontwerpen, daarna een ander, kleiner, — en tenslotte was er geen tijd en betaalde men niets meer (maar ook niets minder) dan onuitgevoerde projecten. En dat was begrijpelijk. Een moreele wijziging was bezig zich te voltrekken onder de studenten. „De kroegjolen werden behoudens enkele uitzonderingen schaars bezocht.” Zelfs het collation dat 't vorig jaar een record van 207 couverts behaalde, daalde in '09. Maar een ander feit wijst in andere richting: de ventilatie der middenzaal was onvoldoende wegens het groote aantal à la carte eters, die zelfs later jaren de leestafel van haar plaats drongen tot vlak op 't gordijn der biljartzaal. Het

best was deze richting door Van Loghem voorzien: „Maak flinke gezellige goed verlichte eetzaalen, waar ieder tegen den prijs, die hij gewoon is voor zijn middagmaal te besteden, zal vinden wat hij verlangt.” Helaas wilden deze plannen alle bezwaren, hoe weinig dringend ook, tegelijk opheffen als b.v. „grootere senaats- en kroegbestuurskamers”, een lijst die tot 7 andere onderwerpen stijgt. Eindelijk overheerschen ideeën als centrale ligging van den hoofdingang het ontwerp dat zelfs de buffetten uit het centrum verplaatst. Het wordt dan ook scherp afgekeurd b.v. door Kiewiet de Jonge in S. W. X N°. 26. „Wanneer wij de toekomst van ons Corps bezwaren met een onpractische, omslachtige, ongezellige Societeit, dan handelen wij onverantwoordelijk.” De zuivere exploitatie bleef meester van het terrein: alleen 't buffet werd vergroot. Sterker wellicht nog was het bij de elektrische installatie van 1910, de kosten waren bij voorbaat gedekt door een uiterst voordelig leveringscontract met de stad.

Reeds echter bedreigt een nieuw plan het altijd verachte beheer. Terwijl er vroeger strijd was geweest over contrôle van Senaatswege der finantiën van de Societeit, een door de ingewikkeldheid van 't beheer zelf tot doode letter bestemde bepaling, stelden sommige Corpsenthousiasten nu voor ter gelegenheid van 't Lustrum een zaal aan de kroeg te bouwen. De bepalingen waren echter vrij bezwaard voor de Societeit en de afgescheiden ligging dezer zaal, die als eetzaal moest dienen zou voor altijd de exploitatie gehinderd hebben: het bestuur verklaarde 't idee voor de Societeit onaannemelijk en gelukkig liet de Corpsvergadering het onmiddellijk in den steek.

Ondertusschen was door den inventaris Tellegen, naar aanleiding van een plan tot optrekken van 't eetzaalerras als bij-eetzaal en tweede dispuut bij den commissaris Willekes Macdonald aangedrongen op een algemeen, grooter plan omdat dan het eerste ongewenschte kasverzwakking ware. Zoo kreeg men in overleg ook met het bestuur een eenvoudig schetsplan dat na door professor Evers van een zeer gewaardeerde correctie in den vorm te zijn voorzien, nu onder leiding van den oud-commissaris S. de Clercq werd uitgevoerd. Er werd afgezien van een „keuken op zolder” wegens de onmogelijke liftenlast, maar aangenomen dat de bestaande keuken niet alleen vergroot, maar vooral verhoogd moest worden. Hierdoor werd de ruimte erboven door trapjes verbonden met de oude biljartzaal en lag het voor de hand die tot eetzaal (elastisch door de middenzaal) te bestemmen. Met het bewijs dat deze verbouwing latere Corpszaalplannen allerminst verhinderde werd het vertrouwen herkregen, dat trouwens op een groeiende inkomst uit diners à la carte rustte.

Meer wellicht dan vroeger is getracht de oud-leden voor deze uitbreiding te interesseeren. De leening werd à 3½% geplaatst en kreeg dus geheel het karakter eener vriendschapsdienst, daarenboven werd op initiatief van eenige vrienden van den architect onder de reunisten geld verzameld, waardoor de kosten der lambriseering voor de Societeit aannemelijk werden. Zeer gelukkig was het dan ook dat de zaal op den eersten dag der reunie officieel geopend werd en merkte men in de feestvreugde niet op wat er nog allemaal ontbrak voordat de biljarts zich boven 't glanzend parket door, zware loopers omgeven, zouden vertoonen. En nog ontbreekt het zesde biljart. Wat de verwachtingen van 't vertrouwd raken der bijna dagelijks met z'n 200den etende leden betreft, laat ik modern zijn en eenvoudig vermelden dat het collation record 20 Maart '14 geslagen werd en op 250 gebracht.

Eenige financiële vergelijkingen.

Nochtans, deze uitbreiding, gevolg en volmaking van groeienden omzet, bracht voor het beheer groote gevaren. Niet ongestraft klom de omzet van 1906: f107,000 op f136,350 in 1913, waarvan 80% voor de buffetten gerekend wordt. De vorderingen stegen niet gelijkelijk met 28%, maar met 97% en deze toestand werd zoo ernstig geacht, dat een speciale financiële commissie werd ingesteld om den thesaurier te helpen het crediet te beperken en de leden inzicht te geven in den stand van het onwettige deel, dat zooveel gevaar oplevert dubieus te worden. Helaas

is de belangstelling zoo lauw gebleken, dat dit werk bij gebrek aan moreele steun verslapt; als veelal zullen de leden 't zichzelf te verwijten hebben indien nog lang na de dure oorlogstijden hooge tarieven en contributie's dit moeten goedmaken. Want met het stijgen van 't verleend crediet met f48,500 liepen de rekeningen der leveranciers etc. op met f45,000, wat, en hier blijkt het gevaar, liefst 290% was van 1906 op 1913. Dat door de verbouwing de „leeningen” met 32% toenamen was te begrijpen, terwijl het bijschrijven op 't bezit een meer fictieve beteekenis heeft. Gelukkig echter blijven we op dat gebied de vaste 4% inloopen, ook in 1914.

Want ik kan niet nalaten enkele woorden te wijden aan de zware proef, welke het beheer in 't 50ste levensjaar moet doormaken. Zonder treffende voorvallen, maar des te dreigender was de onafzienbare crisistijd opgekomen en bracht ons spoedig tot ongehoorde verliezen. Gelukkig waren de leden ook nu, zonder ophef, bereid door aflossing te helpen. Zoo werd bereikt dat de crediteuren ondanks de prijsstijging 17% minder te vorderen hadden, al moest wegens een verlies van rond f9800,— het verleend crediet met wel 21% dalen.

Hierbij wil ik vergelijken de verhouding der groote balansgroepen na 1906, en na de verbouwing, 1913. Het totaal der bezittingen was: rond f123,500 f201,000

waarvan voor vorderingen en geld	40%	49% (43%)
voor gebouwen	46%	42% (46%)
inventaris	6%	5% (5%)
consumabele voorraad	8%	4% (4%)

Het totaal der schulden bedroeg	f64,500	f126,000
waarvan aan crediteuren	25%	47% (44%)
en op obligaties geleend	75%	53% (56%)

De Societeit is dus in mindere mate op langen termijn gebonden en het al te hoog percentage der crediteuren blijkt zich gelukkig al weer te herstellen, zooals de cijfers tusschen haakjes (slot 1914) aangeven. Dat dit ondanks de crisis kon geschieden is wel een bewijs dat het beheer zich aan gewijzigde omstandigheden bijtijds heeft aangepast, al werd de financiële veerkracht ook danig op de proef gesteld.

Nog eenige cijfers om die onmerkbare verandering in den aard der exploitatie aan te geven. De omzet der buffetten bedroeg in 1906 bijna f85,000, in 1913 rond f110,000,

waarvan voor wijn, bier, likeuren:	20% ± 7%
voor eetwaren, melk, etc.	38% 50%
voor tractementen (H. S.)	11% 13%
zoodat voor onkosten in beide gevallen noodig was	21% 20%

Geïnd werd dit weer:	
als verteering op rekening voor	70% 57½%
als contante verteering voor	8½% 15%
als dispuutgelden voor	9% 7%
als „tafel” gelden voor	12% 10%
maar als „à la carte” gelden voor	½% 10½%

De laatste jaren dezer periode hebben getoond, dat de oude verteerders van wijn en eterij plaats gaan maken voor eenvoudiger leden, die waarschijnlijk door de algemeene stijging van levensstandaard de voor de societeit zoo voordelige luxe vaarwel zeggen en meer hun dagelijksch onderhoud hier zoeken. Minder voordelig, maar wellicht vaster, minder studentikoos maar bewuster coöperatief, minder uitbundig maar zeker met hetzelfde gevoel van thuis zijn in die „eigen” omgeving, welke 50 jaren eigen beheer niet alleen gevestigd, beschermd en vergroot hebben, maar die aan dat eigen beheer haar ideaal karakter ontleent.

Onafhankelijk maar echt samenhangend dat is onze coöperatie, niet door dwang of belang, maar door liefde tot die oerdrift van de maatschappij: gezelligheid.

P. J. WILLEKES MACDONALD.

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Societeit Phoenix. Het gouden feest van 't eigen beheer, door P. J. Willekes Macdonald.
D. S. Debating-Club.
Bestuursamenstelling D. S. Amateur Fotografen Vereeniging.
Civiel en Bouwkundig Leesgezelschap.

Delftsche Studenten-Bond.

Samenstelling Almanakredactie.
Almanak 1916.

Delftsche Vrouwelijke Studenten Vereeniging.

Samenstelling Bestuur en Almanak-Redactie.

Vereenigingsleven.

Civiel en Bouwk. Stud. Gezelschap „Practische Studie”.
R. K. Stud. Vereeniging „Sanctus Virgilius”.
N. C. S. V. Afdeeling Delft. Lezing door Mr. V. Rutgers.

Gedachten en Gedichten.

Ayondval, door A. F.
Mijn Râmâyana.
Manestroom, door A. F.

Ingezonden.

Toynbeewerk te Delft.

Technische Hoogeschool.

Vervolg Nieuw-ingeschrevenen.
Ingenieurs-examens voor Civiel-Ingenieur.
Mededeelingen.

Mededeelingen.

Civiel- en Bouwk. Stud. Gezelschap „Practische Studie”.
Electrotechnische Vereeniging.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

D. S. Debating-Club.

Het vereenigingsjaar werd geopend met een verdediging van de dienstweigering door den bekenden anti-militairist Ds. Schermerhorn. In het eerste gedeelte der inleiding viel spr. het militarisme en de oorlog op heftige wijze aan; hij beweerde, dat de discipline immoraliseerend werkt en den mensch, die persoonlijkheid bezit, onwaardig is. De oorlog kwam volgens hem voort uit zuiver materiële motieven en had geen enkel voordeel, slechts groote nadeelen voor den mensch en de gemeenschap. In het tweede gedeelte besprak de inleider de verhouding van den mensch tot den Staat, die de militaire dienst en vooral het daadwerkelijk meedoen aan den oorlog van zijn onderdanen eischt. Hij kwam tot de slotconclusie, dat diegene, voor wien deze eischen in strijd met het geweten waren, het recht had, zich boven den Staat te stellen, m. a. w. dienst te weigeren.

In het debat, waaraan door zeer vele leden werd deelgenomen, werd hoofdzakelijk vóór den Staat en tegen het ver doorgedreven individualisme gepleit; ook waren er eenigen die het militarisme en de discipline verdedigden.

In de repliek bleek het, dat Ds. Schermerhorn zijn minachting van den Staat vestigde op anarchistische theorieën.

De avond was bijzonder geanimeerd, doordat de inleider zoowel als de aanvallers hun werkelijke overtuiging met vuur verdedigden; de inleider deed het bovendien zeer helder en met groote welsprekendheid. De vrije uiting van aller meeningen, de gezellige zaal en de gemakkelijke zetels gaven, als reeds zoo vaak, hun bijzonder cachet ook aan dezen avond.

W. H. ENNO VAN GELDER,
Secretaris.

D. S. Amateur Fotografen Vereeniging.

Het Bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

H. W. de Voogt, President.
W. L. Matthijsen, Secretaris.
A. Maris, Thesaurier.
J. G. Ouwehand, Bibliothecaris Archivaris.
A. G. Maris Jr, Commissaris v. h. materiaal.

Civiel- en Bouwkundig Leesgezelschap.

Aangeschaft de tijdschriften:

„Technisch Gemeentebled”,
„Architecture-Building”.

DELFTSCHE STUDENTEN-BOND.

De Almanakredactie heeft zich als volgt samengesteld:
C. G. J. Vreedenburgh, Voorzitter.
H. Rahder Jr., Secretaris.
I. J. Groeneveld, Penningmeester.
F. van Daalen, Vice-Voorzitter.
J. D. Fokma, Vice-Secretaris.

Door afwezigheid van één der leden nu pas officieel gepubliceerd.

Almanak 1916.

Lang, lang, heeft de redactie gewacht. Elken dag togen we er op uit naar het secretariaat Markt 52, en hoopten er stapels inzendingen te vinden. We hadden ons lucht-kasteelen gebouwd van een groote dikke almanak, maar helaas, bittere teleurstelling.

Bedenk toch, dat de almanak niet moet bevatten uitsluitend de producten van eenige redacteurs, maar een uiting moet zijn van onze heele vereeniging. Zendt dus allen in, van eerste jaars af tot nu jaars.

Vooraf op U eerste jaars heeft de redactie haar hoop gevestigd, ook van U had zij eenige bijdragen verwacht. Maar wij kennen U, we rekenen op U.

REDACTIE.

D. V. S. V.

Het Bestuur voor het jaar 1915—1916 heeft zich als volgt samengesteld:

Mej. H. J. Kruseman, Presidente.
Mej. E. C. Zeeman, Secretaresse.
Mej. M. F. H. Snethlage, Penningmeesteresse.

—o—

Wegens aftreding van de presidente en penningmeesteresse uit de Almanak-redactie heeft zich deze als volgt samengesteld:

Mej. H. W. Grotendorst, Presidente.
Mej. D. van Gelder, Secretaresse.
Mej. E. M. de Lint, Penningmeesteresse.
Mej. K. J. Ochtman.
Mel. G. A. Hovens Gréve.

VEREENIGINGSLEVEN.

Civiel- en Bouwkundig Studenten-Gezelschap
„Practische Studie”.

Vrijdag 19 November l.l. heeft Prof. H. Evers voor het Gezelschap een lezing met lichtbeelden gehouden over het nieuwe raadhuis te Rotterdam, ter voorbereiding van de excursie op Zaterdag 20 November naar het in aanbouw zijnde werk zelf. Het aantal aanwezigen was buitengewoon groot. Ook vele hoogleraren woonden de voordracht bij.

Prof. Evers begon met een korte inleiding, waarna hij onmiddellijk overging tot de lichtbeelden. Aan de hand van een groot aantal teekeningen en schetsen werden in de eerste plaats de plattegronden uitvoerig toegelicht. Vervolgens werd de opbouw zelf behandeld. Spreker projecteerde een menigte gevel-teekeningen en details. Hij besprak de verschillende ruimten en lichtte nader toe, hoe vermoedelijk de afwerking zou geschieden. Ten slotte werd nog een beeld gegeven van de verschillende fasen van het bouwwerk.

Na afloop bedankte de voorzitter Prof. Evers en zei o.a. dat het warme applaus hem wel het beste bewijs zou zijn dat de spijt over lange afwezigheid, waarvan prof. Evers in zijne inleiding had gesproken, een wederkeering is.

De excursie werd door een zeer groot aantal leden meegemaakt. Reeds op een afstand was de betonmassa te zien, die het begin vormt van den grooten toren. Deze is thans zoover gevorderd dat men zich al een goed beeld kan vormen van de afmetingen der hal. De onder het geheele gebouw doorlopende kelder is thans gereed.

R. K. Studentenvereniging „Sanctus Virgilius”.

L.I. Donderdag hield de heer Edixhoven, lid der vereeniging, eene lezing voor „St. Virgilius”, getiteld „Van een oud lied...”

Spr. herinnerde zich den dag, waarop hij voor 't eerst in bewondering opzag naar de rustige schoonheid van den Dom van Keulen. In enkele woorden schildert hij de kathedraal in de kleur van haar tijd en wijst op de eenvoud, op de goedmoedigheid dier tijden. Naast de talrijke gebreken aan de middeleeuwen eigen, schittert toch boven alles uit de eenheid en het gevoel van samenhoorigheid, die eenvoudige godsvrucht, welke den eenvoudigen steenhouwer, den beeldhouwer van kruisbloemen zich gelijk deed gevoelen aan den genialen ontwerper van het grootsche plan.

Reeds eeuwen werkt men nu aan het huis onzer moderne cultuur. De Renaissance kocht den grond en bouwde de fundamenten; de Reformatie trok de muren op; de filosofen der 18^e eeuw zetten het gebouw onder den kap. Nu was het huis gereed en de meubilering kon beginnen. Het liberalisme kwam en versierde de wanden met het goud der vrijheid, met het zilver der gelijkheid. Doch het rijk-versierde huis heeft een Blauwbaardskamertje, een kamertje vol bloed en vol lijken. Spr. leest voor uitvoerige verslagen van enquêtes gehouden in Engeland en Nederland naar arbeidstoestanden en toont aan, dat het socialisme is te beschouwen als een noodzakelijk uitvloeisel der rotte economische verhoudingen. Spr. haalt Adolf Kolping aan als een man, die een ideale liefde had tot het volk. Hij had het lief zooals St. Franciscus, omdat het zoo arm is, arm is van geest, arm naar het lichaam.

Drie zaken zijn volgens spreker noodig voor een goede Kath. Sociale actie: Geloof, om het werk specifiek Katholiek te doen zijn; Liefde, om ons te doen gaan tot het volk; Kracht om werkelijke actie te kunnen voeren. Bij elk dezer staat spr. een oogenblikje stil om ten slotte te komen tot het doel zijner eigenlijke causerie, het oude lied, dat al zoo vaak gezongen werd, n.l. de jonge leden der vereeniging in te wijden in het sociale studentenwerk van Delft.

Achtereenvolgens worden beschouwd de St. Vincentius-vereeniging, het vakonderwijs en de patronaten.

Spr. wijst er nog op, dat men toch geen wereldhervormende plannen moet hebben met dit studentenwerk. Nederig moet het zijn en blijven, maar daarvoor zoo bij uitstek vruchtbaar vooral voor ons zelf. Tart de desillusies, lach om teleurstellingen en bespotting en ga rustig uw eigen weg, den weg, waarvan ge overtuigd zijt, dat ze goed is en bewandel ze in den echten socialen geest ter eere Gods.

Een langdurig applaus bewees, dat spreker's woorden hadden ingeslagen. Met een kort dankwoord sloot de voorzitter de vergadering.

N. C. S. V., afdeling Delft.

GEWETEN EN STAATKUNDE.

Lezing door Mr. V. RUTGERS op Donderdag 18 Nov. in Zaal 4 der T. H.

Spreker definieerde geweten als het besef dat de zedewet moet worden nagekomen. Dit besef vinden we zelfs bij den meest geraffineerden determinist! Het geweten kan spreken, maar uitgaande van verkeerde voorstellingen toch tot een verkeerde conclusie komen.

In de staatkunde, waar veelal uitwendige waarborgen ontbreken, is de stem van het geweten van grooten invloed (koning, rechters). Het geweten kan echter nooit rechtsnoer zijn, want meerdere kennis van de wet kan een ander inzicht geven.

Het verband tusschen staatsbestuur en geweten komt bijv. uit bij stemmen. Op het gebied van het staatsbestuur zijn vele conflicten die echter dikwijls voortvloeien uit onzuivere factoren en vooral door de zondige eigen inzichten, die niet onfeilbaar zijn.

Het beroep op het geweten is het moeilijkst daar waar de controle ontbreekt en schadelijke gevolgen niet te duchten zijn. Men denke aan benoemingen door de ministers. Nog sterker is dit in de buitenlandsche politiek, waar in 't algemeen geen idealistische denkbeelden heerschen en de klemmende eisch der zedewet ontbreekt terwijl bovendien het volk de besluiten sanctioneert (tijdens oorlogen o.a.).

Het geweten van de geregeerden vormt het plechtanker voor het staatsbestuur. Gehoorzaamheid aan de wet is alleen te verkrijgen uit plichtsgevoel. De van Godswege geroepen overheid dient gehoorzaam te worden, mits men niet in strijd komt met hogere wetten. Zoo bad Daniël niet voor het beeld van Darius. Wij moeten ieder geval afzonderlijk beschouwen en naar eigen inzicht want er zijn geen vaste regels te vinden. Ook is het moeilijk uit te maken wanneer de Staat op zij moet gaan, immers het geweten der onderdanen is niet te controleeren! De verantwoordelijkheid van de daad ligt niet altijd bij de onderdaan, maar dikwijls bij de staat. Zoo kan dan het bij de militaire plicht voorkomen dat de staat tegen het individu moet optreden. Deze conclusie is pijnlijk doch onvermijdelijk.

Bij ieder besluit moet men teruggaan tot de beginselen, die er aan ten grondslag liggen, en daarna pas besluiten om zodoende het geweten rein te houden.

Na eenige gedachtenwisseling werd de vergadering gesloten.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Avondval.

De avondzon
Kleurt bij haar dalen
De zachte tinten
Der hyacinthen
Met laatste stralen
Van d' horizon.

De dennen met
Hun takgewemel
Verheffen tegen
De roode vegen
Aan purpren hemel
Hun silhouet.

De maan rijst ros-
gekleurd in 't Zuiden
Boven den nevel. —
Er gaat geprevel
Van nachtgeluiden
Uit 't donker bosch.

A. F.

(Zie verder Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

OUDE DELFT 120 - DELFT.

Uitzending van Dinners.

Levering van Schotels.

Dagelijks verkrijgbaar de bekende NASSI GORENG.

Aanbevelend,

Oude Delft 120 :: Chr. F. RÜTER.

Mr. L. DE ROOY, Advocaat te 's Gravenhage,
Spuistraat 1, Telefoon H 2070, REPETEERT

Staats- en Administratief Recht.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 27 NOVEMBER 1915. No. 9.

Mijn Râmâyana.

'Lijk Râmâ eens, met hulp van Hanuman
En 't wilde strijden van diens apenheir,
In woesten aanval stormde, keer op keer,
En na een fellen kamp de hooge burecht herwan.

Waarheen Râwana, de tienhoofd'ge geestenvorst,
Uit stille hut ontvoerde Sitâ trouw;
Tot Râmâ's sterke arm, in forschen houw,
De doodswonde sloeg in 's monsters breede borst, —

Zoo heb ik, in het donker van den nacht,
In 't rust'loos spoken van mijn droomenheir,
Den strijd gestreden met de duis'tre macht,

Die mij mijn Lief ontvoerd' naar 't verre land, —
Maar als ik hef het zwaard in grimm'gen tegenweer,
Weerhoudt mij Sitâ's blik, en moede zinkt mijn hand.

Manestroom.

De oevers zijn bekleed
Met eindelooze veelt'
Van riet, reeds lang vergeeld,
Dat prevelt zijn gebede.

Terwijl de golven wreed
Vertrekken 't manebeeld,
Dat 't als een goudbrug heel 't
Riviertje overmeet.

Langs d' oevers hier en daar
Een eenzaam groepje boomen
Verheft zijn silhouet.

Dit zijn de plekken, waar
De koeien staan te droomen,
Weerkaatst in 't spieglend bed.

A. F.

INGEZONDEN.

Toynbee-werk te Delft.

Binnenkort zal door de „Vereeniging Toynbee-werk te Delft” een algemeene vergadering worden gehouden, tot een bezoek waarvan belangstellenden onder de studenten worden uitgenoodigd.

Op 't oogenblik bestaat er een groot gebrek aan club-leiders. Studenten, mannelijke zoowel als vrouwelijke, die genegen zouden zijn gedurende de a.s. cursus les te geven worden verzocht zich zoo spoedig mogelijk te wenden tot ondergeteekende die gaarne bereid is nadere inlichtingen te verschaffen.

Lessen worden gegeven in Nederlandsch, Fransch, Duitsch, Engelsch, Meetkunde, Algebra, Natuurkunde, Electriciteit, Scheikunde, Werktuigbouwkunde, Bouwkundig- en Machine-teekenen. Zij worden gehouden in „Ons Huis”, des avonds van 8—10 uur.

Namens het Bestuur,
J. OLIEMANS, *Secretaris*.
Brab. Turfmarkt 14.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Vervolg Nieuw-Ingeschrevenen.

Mej. N. Evers, E. L., Baan 19, Rotterdam.
P. van Tiel, E. L., Koningin Wilhelminastraat 91,
IJmuiden.

Ingenieurs-Examen voor Civiel-Ingenieur.

De Voorzitter van de Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde van de Technische Hoogeschool, maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan het Ingenieurs-Examen voor Civiel-Ingenieur, dat zal worden afgenomen in Januari 1916, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te melden bij den Secretaris der Afdeeling, Prof. J. Klopper, voor den 1sten December 1915.

Het Candidaats-diploma moet worden overgelegd, ook bij herhaling van het examen.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in de Technische Boekhandel van J. Waltman Jr. te Delft.

Mededeelingen.

De Hoogleeraar J. F. Klinkhamer, b. i., heeft Dinsdag 23 November 1915 zijne Colleges wederom hervat.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 November 1915, No. 17335¹, Afdeeling O., is met ingang van 1 December 1915 aan A. J. ter Linden, w. en e. i. te Delft, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de Electrotechniek aan de Technische Hoogeschool te Delft en als diens plaatsvervanger benoemd voor het tijdvak van 1 December 1915 tot en met 31 Augustus 1916 H. D. E. G. Zoetelief Norman, e. i., te Rijswijk (Z.-H.), Oranjelaan 12.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 November 1914, No. 17481, Afdeeling O., is met ingang van 1 Januari 1916 aan J. M. Kooy, e. i. te 's Gravenhage, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de Electrotechniek aan de Technische Hoogeschool te Delft.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 November 1915, No. 17807¹ Afdeeling O. is met ingang van 1 December 1915 aan E. J. de Veer, technoloog te Delft, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de scheikundige technologie aan de Technische Hoogeschool te Delft, en als plaatsvervanger benoemd voor het tijdvak van 1 December 1915 tot en met 31 Augustus 1916 W. L. Utermark Jr. te Rijswijk, Leeuwendaallaan 43.

MEDEDEELINGEN.

Civiel- en Bouwkundig Studenten-Gezelschap „Practische Studie”.

Lezing met lichtbeelden op Maandag 29 November 1915, des avonds 8 uur, in Zaal 32 der T. H. (Afd. Scheikunde). Spreker: Prof. C. W. Weys, c. i. Onderwerp: De drinkwatervoorziening van Soerabaja.

Na afloop der lezing behandeling van het bestuursvoorstel om de hoogleeraren J. A. G. van der Steur, b. i., en C. W. Weys, c. i., te benoemen tot eere-leden van het Gezelschap.

Electrotechnische Vereeniging.

Het Bestuur is samengesteld als volgt:

J. Weyland, Voorzitter.
W. Th. Bähler, Secretaris-Penningmeester,
J. B. Leeuwenberg, Bibliothecaris-Archivaris, tevens afgevaardigde naar de C. C.

ADVERTENTIEN.

Bioscoop „DELFINA”,

Binnenwatersloot 1, hoek Westvest.

TELEFOON 666.

Vanaf VRIJDAG 26 NOVEMBER tot en met
DONDERDAG 2 DECEMBER, iederen avond
vanaf 7 uur (Zondag 8 uur) Zaterdag 5 uur:

Doorlopend Prachtprogramma.

ALS HOOFDNUMMER:

De Vreemdeling

ZATERDAG- en WOENSDAGMIDDAG a. s.,
— 2 uur: —

KINDERVOORSTELLING.

1. Laatste Bioscopische Wereldberichten.
2. De Hydraulische Sluis.
3. Calino als Toovenaar.
4. De Vreemdeling. (3 acten).
5. Fred ga naar je bed. (Moderne Klucht).
6. De oudste broeder. (Wild West).
7. Polycarpe gaat uit zeilen.

Prijzen: 's avonds 25, 40 en 55 cent.

Kindervoorstelling: 15, 25 en 35 cent.

De Directie behoudt zich het recht voor dit Programma te wijzigen.

Woensdag en Donderdag is het rooken NIET geoorloofd. Gratis berging van Rijwielen.

Hebt U iets op te ruimen

als: GEDRAGEN KLEEDING, SCHOENEN, RIJWIELEN, enz., enz., zendt Briefkaart aan

Jac. Th. Zonderland, Hoefkade 729, d. Haag

en U ontvangt de hoogste waarde.

Geschied voor St. Nicolaas-Geschenk

Luxe Postpapier en Enveloppen.

Cartes de Correspondance en Enveloppen.

:: (Bruin en Zwart) ::

Rundlederen Acte-tasschen,

in prijzen f 6.75, f 7.25, f 7.50, f 9.75 en f 10.—.

Vulpenhouders

(Swan, Watermann, Kaweco, Penkala, Peny, enz.)

Corpsbeelden.

Albums voor foto's uit den Studententijd.

Voorhanden bij de

TECHNISCHE BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ

J. WALTMAN JR.,

Binnenwatersloot 33—35, Delft.

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

: VOORHANDEN GROOTEN VOORRAAD :

Schetsboeken.

Formaat 29 × 35 cM., gelinieerd met 1 cM. ruiten.

Soort I.	50	bladen	dik	met	blauw	omslag	f 0,50
„	24	„	„	„	„	„	„ 0,25
„ II.	50	„	„	„	bruin	„	„ 0,45
„	24	„	„	„	„	„	„ 0,20

Buizenpassers voor binnen- en
buitenmaten, p. stel f 0,90.

Etui's materiaalpotlooden voor
Bouw- en Werktuigkunde f 0,70.

Net gedragen Heerenkleeding

wordt tegen hooge prijzen ingekocht door F. M.
UPHUS, Van der Werffstraat 32B, ROTTERDAM.
Telefoon Interc. 8736.

Dagelijks aan huis te ontbieden.

Voor het

**Omlijsten van
Corpsdiploma's**

met rood linnen rand,

beveelt zich aan de

Technische Boekhandel en
Drukkerij J. WALTMAN Jr.
BINNENWATERSLOOT 33-35, DELFT.

A. J. PRINS, Choorstraat 4

Extra voordeelige aanbieding van

Dictaat Cahiers.

RECLAME CAHIERS, 160 bldz. dik,
prima kwaliteit papier, met wasdoek omslag,
per stuk 20 cent.

Teekenborden en Tafels,

met garantie. Zeer voordeelige aanbieding.
Verkoop uitsluitend à contant.

Helios Driehoeken.